

Bryssel 13.1.2022
COM(2022) 15 final

2022/0006 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SWD(2022) 4 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Euroopan unioni perustuu sen kansalaisten ja jäsenvaltioiden väliseen solidaarisuuteen. Tämä yleismaailmallinen ja yhteinen arvo ohjaa sen toimintaa ja luo yhtenäisyyttä, jota tarvitaan kohdattaessa nykyisiä ja tulevia yhteiskunnallisia haasteita, joihin nuoret eurooppalaiset ovat valmiita vastaamaan käytännön solidaarisuustoimilla.

Covid-19-pandemiolla on ollut ennennäkemätön vaikutus nuorten koulutukseen, työllisyyteen, sosiaaliseen osallisuuteen ja mielenterveyteen. Se on vaikeuttanut nuorten koulutus- ja työllistymismahdollisuuksia, ja monet nuoret ovat kokeneet eristyneisyyttä, ahdistusta ja masennusta. Samalla nuoret ovat kuitenkin osoittaneet sukupolvien välistä solidaarisuutta ja tarjonneet toisille tukeaan sekä osoittaneet suurta selviytymiskykyä ja osallistuneet pandemian vaikutusten lieventämiseen.

Puheenjohtaja Ursula von der Leyen ilmoitti 15. syyskuuta 2021 pitämässään unionin tilaa koskevassa puheessa, että Euroopan komissio ehdottaa, että vuonna 2022 vietetään Euroopan nuorison teemavuotta. Silloin keskitytään ”nuorten asioihin, sillä he ovat uhranneet paljon muiden hyväksi”. Hän korosti, että ”Eurooppa tarvitsee kaikkia nuoria”. Komissio esitti 14. lokakuuta 2021 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan nuorison teemavuodesta 2022. Yksi teemavuoden tavoitteista on edistää mahdollisuuksia, joita EU:n, kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason julkinen politiikka tarjoaa nuorille heidän henkilökohtaisen, sosiaalisen ja ammatillisen kehityksensä tueksi.

Kaikki unionin nuorille tarjoamat vapaaehtoistoimintamahdollisuudet on keskitetty Euroopan solidaarisuusjoukkoihin¹. Nuorille tarjotaan lukuisia mahdollisuuksia osallistua solidaarisuustoimiin monilla eri aloilla ja tukea kansallisia, alueellisia ja paikallisia toimijoita erilaisista haasteista ja kriiseistä selviytymisessä.

Vapaaehtoistoiminta sekä unionissa että sen ulkopuolella tarjoaa epäviralliseen ja arkioppimiseen liittyviä rikastuttavia kokemuksia ja edistää nuorten henkilökohtaista, sosiaalista, koulutuksellista ja ammatillista kehitystä sekä kansalaisaktiivisuutta, kansalaisosallistumista ja työllistettävyyttä. Nuorten aloitteellisuus on yhteiskunnassa ja työmarkkinoilla merkittävä voimavara.

Eri puolilla EU:ta tehtävällä kansainvälisellä vapaaehtoistoinnilla on vielä lisäulottuvuus: siinä on kyse yhteisön auttamisesta toisessa maassa, kulttuurien välisen ymmärtämyksen lisäämisestä, oppimisesta ja työskentelystä vieraalla kielellä. Euroopan työmarkkinoilla arvostetaan monikielisyyttä, monikulttuurisuutta ja sopeutumiskykyä.

Neuvosto antoi 20. marraskuuta 2008 suosituksen nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa, jäljempänä ’vuonna 2008 annettu neuvoston suositus’². Kymmenen vuotta myöhemmin neuvosto pyysi komissiota saattamaan ajan tasalle nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa vuonna 2008 annetun neuvoston suosituksen osana päätöslauselmaa, jolla hyväksyttiin Euroopan unionin nuorisstrategia (2019–2027).³

¹ [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) 2021/888, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta sekä asetusten \(EU\) 2018/1475 ja \(EU\) N:o 375/2014 kumoamisesta \(europa.eu\).](#)

² EUVL C 319, 13.12.2008, s. 8–10.

³ EUVL C 456, 18.12.2018, s. 1–22.

Eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä annetussa tiedonannossa⁴ korostettiin, että ”epävirallinen oppiminen, kuten vapaaehtoistyö, auttaa hankkimaan elämän- ja ammattitaitoja ja osaamista. Näitä taitoja ja osaamista on edistettävä ja arvostettava ja ne on tunnustettava täysimääräisesti.” Siinä korostetaan myös, että ”rajat ylittävään vapaaehtoistyöhön liittyvälle liikkuvuudelle on kuitenkin edelleen esteitä, kuten oppimistulosten tunnustaminen työnantajien keskuudessa”. Tiedonannossa ilmoitetaan päivitettyjen toimintapoliittisten ohjeiden antamisesta, joilla puututaan nuorten rajat ylittävää vapaaehtoistoimintaa ja solidaarisuutta edelleen haittaaviin oikeudellisiin, taloudellisiin ja hallinnollisiin esteisiin. Päivitetyillä ohjeilla autetaan parantamaan entisestään Euroopan solidaarisuusjoukkojen puitteissa maiden rajojen yli saatavien kokemusten osallistavuutta, laadukkuutta ja tunnustamista.

Neuvosto vahvisti uusissa eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisissa puitteissa edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030)⁵ ja niiden prioriteettialassa 1, että konkreettisena toimintahaasteena on pidettävä seuraavaa: ”edistetään ja arvostetaan epävirallista oppimista ja tunnustetaan sen asema, vapaaehtoistyö mukaan luettuna, ja lisätään rajatylittävien solidaarisuustoimien osallistavuutta, laatua ja tunnustamista”.

Komissio viittaa EU:n nuorisostrategian täytäntöönpanosta 14. lokakuuta 2021 antamassaan kertomuksessa⁶ vuonna 2008 annetun neuvoston suosituksen uudelleentarkasteluun liikkuvuuden ja vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksien tukemiseksi edelleen. Se korostaa, että tämä uudelleentarkastelu on merkityksellinen ja oikea-aikainen pandemian ja sen myötä esiin nousevien painopisteiden (vapaaehtoisten terveys ja turvallisuus, sukupolvien välinen solidaarisuus) yhteydessä ja että on tutkittava uusia vapaaehtoistoiminnan muotoja, mukaan lukien digitaalinen vapaaehtoistoiminta ja osittain digitaalinen ja osittain paikan päällä tapahtuva vapaaehtoistoiminta.

Vuonna 2008 annetulla neuvoston suosituksella pyrittiin poistamaan vapaaehtoistoiminnan esteitä Euroopassa lisäämällä tietoisuutta ja valmiuksia tarjota vapaaehtoistoimintamahdollisuuksia, vähentämällä erityisesti heikommassa asemassa olevien ryhmien osallistumisen esteitä ja tunnustamalla hankitut taidot paremmin. Suosituksessa komissiota kehoitettiin tukemaan jäsenvaltioita vastavuoroisen oppimisen kaltaisilla toimilla, tarjoamalla kannustimia liikkuvuusohjelmien avulla ja luomalla verkkoportaali vapaaehtoistoiminnan kysyntää ja tarjontaa varten. Toimet toteutettiin, ja ne ovat nyt keskeinen osa EU:n nuorisotoimintaa. Useimmat vuonna 2008 annetussa neuvoston suosituksessa esiin nostetut kysymykset ovat edelleen ajankohtaisia, ja niiden täytäntöönpanoa olisi jatkettava. Päivitetyssä versiossa olisi kuitenkin otettava huomioon vuoden 2008 jälkeen tapahtuneet muutokset, joita ovat muun muassa seuraavat:

- vapaaehtoistoiminnan toimintaympäristö, joka on kehittynyt erityisesti sen jälkeen, kun Euroopan solidaarisuusjoukot aloittivat toimintansa nuorten kansainvälisen solidaarisuustoiminnan pääasiallisena tarjoajana EU:n tasolla, sekä uudet kansalliset vapaaehtoistoiminta- ja palveluohjelmat, joihin sisältyy myös kansainvälisiä elementtejä;

⁴ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä, COM(2020) 625 final, saatavilla osoitteessa [EUR-Lex – 52020DC0625 – FI – EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32020DC0625).

⁵ Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030), EUVL C 66, 26.2.2021, saatavilla osoitteessa [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021G0226\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021G0226(01))

⁶ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12911-2021-INIT/fi/pdf>

- ennakoimattomiin olosuhteisiin (kuten covid-19-pandemiaan) liittyvät liikkuvuuden rajoitteet ja tarve suojella vapaaehtoisten terveyttä ja turvallisuutta;
- enemmän tunnustusta sille, että vapaaehtoistoimintakokemus kehittää taitoja ja osaamista, joita työmarkkinat tarvitsevat. Saataville on tullut uusia välineitä, joilla voidaan dokumentoida ja validoida oppimistuloksia, jotka tukevat vapaaehtoisten henkilökohtaista, koulutuksellista, sosiaalista, kansalaisuuteen liittyvää ja ammatillista kehittymistä ja siten heidän työllistettävyyttään. Tästä on lisäksi tiedotettava vapaaehtoisten yhteisölle ja myös työnantajille;
- tarve ottaa vapaaehtoistoimintakokemukseen mukaan enemmän nuoria, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia;
- väestöhaasteet, mukaan lukien Euroopan väestön ikääntyminen, joka tarjoaa mahdollisuuksia sukupolvien väliseen solidaarisuuteen;
- vapaaehtoistoiminnan uudet suuntaukset, kuten digitaalinen vapaaehtoistoiminta⁷ ja kaupallinen vapaaehtoistoiminta⁸;
- kasvava huoli ympäristövaikutuksista ja kestävästä liikkuvuudesta.

Kansainväliselle vapaaehtoistoiminnalle on EU:ssa edelleen lukuisia esteitä. Tällaisten esteiden poistaminen tai vähentäminen on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan varmistaa Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman ja vastaavien kansallisten vapaaehtoishjelmien vaikuttava ja tehokas toiminta kaikkialla EU:ssa. Näistä esteistä merkittävimpiä ovat eri sidosryhmien ilmoitusten mukaan seuraavat:

- vapaaehtoistoimintaa sääntelevät kansalliset hallinto- ja sääntelykehykset ovat moninaisia;
- verkossa ei ole saatavilla käytännön tietoa esimerkiksi kansainvälisten vapaaehtoisten sosiaaliturvasta, vapaaehtoisten sosiaaliturvaoikeuksista, eurooppalaisen sairaanhoitokortin hakemismenettelyistä jne.⁹;
- vapaaehtoiskokemuksen arvoa ei tiedosteta, eikä vapaaehtoistoiminnan kautta hankittujen taitojen validointia koskevia järjestelyjä käytetä riittävästi;
- vapaaehtoistoimintamahdollisuuksia ei ole nuorille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia;
- vapaaehtoisten tukemista ja suojelua koskevat säännöt ovat toisinaan epäselviä, myös covid-19-pandemian kaltaisten kriisien aikana;
- kansainvälistä vapaaehtoistoimintaa koskevien EU:n ja kansallisten järjestelmien välillä ei ole synergiaa.

Ehdotetun neuvoston suosituksen tavoitteena on

⁷ Digitaalinen vapaaehtoistoiminta, josta käytetään myös nimitystä 'virtuaalinen vapaaehtoistoiminta' tai 'verkossa tapahtuva vapaaehtoistoiminta', tarkoittaa vapaaehtoistoimintaa, joka toteutetaan internetin mahdollistaman teknologian ja välineiden avulla ja johon ei yleensä liity fyysistä liikkuvuutta.

⁸ Vapaaehtoistoiminnan ja loman yhdistäminen siten, että henkilöt osallistuvat solidaarisuustoimintaan osana lomakokemusta, josta he maksavat (tutkimuksissa ja tiedotusvälineissä myös nimityksellä 'vapaaehtoismatkailu').

⁹ On syytä muistaa, että sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 883/2004 säädetään sosiaaliturvaoikeuksien, myös sairausetuusten, yhteensovittamisesta rajat ylittävissä tilanteissa ja että asetusta sovelletaan vapaaehtoiisiin, jotka muuttavat jäsenvaltiosta toiseen.

- tehdä kansainvälisestä nuorten vapaaehtoistoiminnasta helpompaa osana Euroopan solidaarisuusjoukkoja tai muita kansallisen tason ohjelmia;
  - esittää toimintaohjeita, joilla parannetaan nuorten kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan osallistavuutta, laadukkuutta, tunnustamista ja kestävyyttä;
  - edistää jäsenvaltioiden vapaaehtoistoimintaohjelmien ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen keskinäistä täydentävyyttä ja
  - kannustaa vastavuoroiseen oppimiseen ja verkostoitumiseen kansainvälisessä nuorten vapaaehtoistoiminnassa.
- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Ehdotus perustuu useisiin asiaankuuluviin EU:n nuorisopolitiikkoihin. EU:n rooli nuoriso- ja solidaarisuustoimien osalta määritetään EU:n nuorisostrategiassa. Strategia kattaa EU:n nuorisopoliittisen yhteistyön vuosina 2019–2027, ja sillä tuetaan nuorten osallistumista demokratian toteuttamiseen. Lisäksi sillä tuetaan yhteiskunnallista ja kansalaisosallistumista, vapaaehtoistoimintaa ja osallistumista solidaarisuustoimiin, ja sen avulla pyritään varmistamaan, että kaikilla nuorilla on tarvittavat voimavarat yhteiskuntaan osallistumista varten.

Vuonna 2016 perustettujen Euroopan solidaarisuusjoukkojen toiminta on vuodesta 2018 lähtien pohjautunut erilliseen asetukseen ja talousarvioon.¹⁰ Euroopan solidaarisuusjoukot toimivat keskitettynä yhteispisteenä EU:n rahoittamille solidaarisuustoimille eri puolilla Eurooppaa, ja niiden avulla nuorille tarjotaan mahdollisuus osallistua solidaarisuustoimiin omassa maassaan tai ulkomailla. Vuosien 2021–2027 uusissa Euroopan solidaarisuusjoukoissa painotetaan erityisesti osallisuutta, mikä käy ilmi äskettäin hyväksytyistä Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen vuosien 2021–2027 ohjelman osallisuutta edistäviä toimenpiteitä koskevasta kehyksestä¹¹. Youthpass¹² on epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamisen väline, joka on kehitetty Euroopan nuoriso-ohjelmien ja erityisesti Euroopan solidaarisuusjoukkojen puitteissa toteutettavia nuorisohankkeita varten. Youthpass-todistuksen avulla tällaisiin hankkeisiin osallistumisesta saadut oppimistulokset voidaan tunnistaa ja dokumentoida.

Ehdotetulla neuvoston suosituksella edistetään myös seuraavia toimia:

- Euroopan nuorison teemavuosi 2022¹³;
- eurooppalainen koulutusalue;

¹⁰ Euroopan solidaarisuusjoukkojen toiminta perustui vuosina 2018–2020 Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevasta oikeudellisesta kehyksestä sekä asetuksen (EU) N:o 1288/2013, asetuksen (EU) N:o 1293/2013 ja päätöksen N:o 1313/2013/EU muuttamisesta 2 päivänä lokakuuta 2018 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2018/1475 (EUVL L 250, 4.10.2018, s. 1–20).

Vuosina 2021–2027 Euroopan solidaarisuusjoukkojen toiminta perustuu Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta ja asetusten (EU) 2018/1475 ja (EU) N:o 375/2014 kumoamisesta 20 päivänä toukokuuta 2021 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/888 (EUVL L 202, 8.6.2021, s. 32–54).

¹¹ [Komission täytäntöönpanopäätös – Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman \(2021–2027\) osallisuutta edistävien toimenpiteiden kehys | Erasmus+ \(europa.eu\)](#), annettu 22.10.2021.

¹² [Youthpass](#).

¹³ [Komission asiakirjarekisteri – COM\(2021\)634 \(europa.eu\)](#).

- vuosina 2020–2021 hyväksytyt EU:n tasa-arvostrategiat ja osallisuutta edistävät toimintakehykset, jotka kohdistuvat tiettyihin syrjittyihin ja muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin: EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma 2020–2025, romanien tasa-arvoa, osallisuutta ja osallistumista koskeva EU:n strategiakehys, hlbtqi-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia, kotouttamista ja osallisuutta koskeva toimintasuunnitelma sekä vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia.¹⁴

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen ja ohjelmien kanssa**

EU:n tasolla tuetulla nuorten vapaaehtoistoiminnalla on yhteyksiä muihin nuorisoon liittyviin politiikan aloihin, kuten koulutukseen, työllisyyteen, kansalaisuuteen ja demokraattiseen osallistumiseen, sosiaaliseen osallistamiseen, maahanmuuttajien kotouttamiseen, ympäristön- ja luonnonsuojeluun, ilmastotoimiin, luovuuteen ja kulttuuriin sekä digitalisaatioon. Nuoria tuetaan monilla EU:n ohjelmilla ja välineillä, erityisesti seuraavilla:

- Euroopan solidaarisuusjoukot, jotka tarjoavat nuorille mahdollisuuksia osallistua solidaarisuustoimiin kaikkialla Euroopassa ja humanitaariseen apuun liittyviin toimiin maailmanlaajuisesti;
- Erasmus+ -ohjelma, joka tarjoaa nuorille ja nuorisotyöntekijöille mahdollisuuksia oppimiseen liittyvään kansainväliseen liikkuvuuteen sekä monenlaista nuorten osallistumistoimintaa;
- vahvistettu nuorisotakuu, jolla tuetaan nuoria tarjoamalle heille laadukkaita työ-, jatkokoulutus-, oppisopimus- tai harjoittelupaikkoja neljän kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta tai virallisen koulutuksen päättämisestä, ja
- harjoittelun laatuvaatimukset, jotka ovat EU:n väline harjoittelujen laadun parantamiseksi ja epäoikeudenmukaisten harjoittelukäytäntöjen, mukaan lukien tavanomaisten aloitustason työpaikkojen korvaamisen, torjumiseksi.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Ehdotettu neuvoston suositus on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 165 ja 166 artiklan mukainen.

SEUT-sopimuksen 165 artiklan 1 kohdan mukaan unioni ”myötävaikuttaa korkealaatuisen koulutuksen kehittämiseen rohkaisemalla jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä sekä tarvittaessa tukemalla ja täydentämällä jäsenvaltioiden toimintaa pitäen täysin arvossa jäsenvaltioiden vastuuta opetuksen sisällöstä ja koulutusjärjestelmän järjestämisestä”.

SEUT-sopimuksen 165 artiklan 2 kohdan viidennen luetelmakohdan mukaan unionin toiminnalla pyritään ”edistämään nuorisovaihdon sekä sosiaalipedagogiikan alan ohjaajien vaihdon kehittämistä sekä kannustamaan nuorten osallistumista demokratian toteuttamiseen Euroopassa”.

SEUT-sopimuksen 165 artiklan 4 kohdan toisessa luetelmakohdassa säädetään, että myötävaikuttaakseen kyseisessä artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseen

¹⁴ COM(2020) 565 final, 18.9.2020, COM(2020) 620 final, 9.10.2020, COM(2020) 698 final, 12.11.2020, COM(2021) 101 final, 3.3.2021.

- neuvosto antaa komission ehdotuksesta suosituksia.

SEUT-sopimuksen 166 artiklan 1 kohdan mukaan unioni toteuttaa ammatillista koulutusta koskevaa politiikkaa, joka tukee ja täydentää jäsenvaltioiden toimia, pitäen täysin arvossa jäsenvaltioiden vastuuta ammatillisen koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä.

SEUT-sopimuksen 166 artiklan 2 kohdan kolmannen luetelmakohdan mukaan unionin toiminnalla pyritään helpottamaan pääsyä ammatilliseen koulutukseen ja edistämään ammattiin kouluttavien ja ammattia opiskelevien, erityisesti nuorison, liikkuvuutta.

SEUT-sopimuksen 166 artiklan 4 kohdan viimeisessä lauseessa säädetään, että Euroopan parlamentti ja neuvosto antavat komission ehdotuksesta suosituksia.

Aloitteessa ei ehdoteta EU:n sääntelyvallan laajentamista eikä jäsenvaltioita sitovia sitoumuksia. Jäsenvaltiot päättävät kansallisten olosuhteidensa mukaisesti, kuinka ne panevat neuvoston suosituksen täytäntöön.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Tämä ehdotus on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', 5 artiklan 3 kohdassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukainen.

On näyttöä siitä, että ehdotetun toimen tavoitteita ei voida saavuttaa riittävällä tavalla jäsenvaltioiden toteuttamilla toimilla. Tämä johtuu ehdotetun toimen Euroopan mittakaavasta, jolla pyritään puuttumaan erityisesti nuorten kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan esteisiin Euroopassa ja tehostamaan Euroopan solidaarisuusjoukkojen ja muiden kansainvälisten vapaaehtoistoimintaohjelmien vaikutusta.

Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti ehdotuksessa hahmotellaan toimia, joilla edistetään nuorten kansainvälistä vapaaehtoistoimintaa Euroopan unionissa, ja ehdotetaan tätä koskevia suosituksia.

- **Suhteellisuusperiaate**

Tämä ehdotus on SEU-sopimuksen 5 artiklan 4 kohdassa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukainen.

Ehdotetun suosituksen sisältö ja muoto eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen ehdotuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden tekemät sitoumukset ovat luonteeltaan vapaaehtoisia, ja kukin jäsenvaltio voi vapaasti päättää, millaisen lähestymistavan se omaksuu. Ehdotetussa suosituksessa otetaan huomioon nuorten vapaaehtoistoiminnan eri muotojen moninaisuus Euroopan unionissa.

- **Toimintatavan valinta**

SEUT-sopimuksen 165 ja 166 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi sopimuksessa säädetään, että neuvosto antaa suosituksia komission ehdotuksesta.

Neuvoston suositus on asianmukainen väline nuorisoalalla, jossa EU:lla on tukivastuu, ja sitä on käytetty usein EU:n toimien välineenä näillä aloilla. Oikeudellisena välineenä se on osoitus jäsenvaltioiden sitoutumisesta esitettyihin toimenpiteisiin, ja se tarjoaa vahvemman poliittisen perustan tämän alan yhteistyölle kunnioittaen samalla täysin jäsenvaltioiden toimivaltaa koulutuksen ja nuorison alalla. Komissio ehdottaa, että nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta

Euroopan unionissa 20 päivänä marraskuuta 2008 annettu neuvoston suositus korvataan tällä suosituksella.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

• Voimassa olevan lainsäädännön jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

EU:n nuorisostrategiasta ja vuonna 2008 annetusta neuvoston suosituksesta tehtiin arviointi¹⁵ vuosina 2015–2016. Arvioinnin päätelmänä oli, että suosituksessa käsiteltiin joitakin erittäin olennaisia ja jatkuvia ongelmia, jotka liittyvät kansainväliseen vapaaehtoistoimintaan ja sen esteisiin, mutta suositus voisi olla kunnianhimoisempi ja paremmin yhteydessä EU:n nykyisiin rahoitusvälineisiin.

Arvioinnin ajankohtana ongelmana oli edelleen, ettei vapaaehtoistyöstä saatua kokemusta tunnustettu riittävän hyvin, vaikka suositus onkin osaltaan lisännyt Youthpass-todistusten suosiota ja tunnustamista sekä Europass-verkkoalustalla tarjottuja mahdollisuuksia. Kiireellisiä toimia vaativaksi kysymykseksi vuonna 2015 katsottiin heikommista lähtökohdista tulevien henkilöiden osallistaminen. Tähän liittyivät myös viisumihakemukset ja maahanmuuttajiin kohdistuneet asenteet. Muita havaittuja tarpeita olivat vapaaehtoishankkeiden laadunvarmistuksen parantaminen, vakaa rahoitus ja valmiuksien kehittämismahdollisuudet organisaatioille sekä vapaaehtoistoiminnan digitalisointi. Jäsenvaltiot ja nuorisojärjestöt reagoivat vain jossain määrin mahdollisuuksien lisäämiseen omia varojaan käyttäen (silloisen Erasmus+ -ohjelman, eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun, lisäksi). Ajan mittaan jäsenvaltioiden painopisteet siirtyivät talouskriisistä johtuvan erittäin korkean nuorisotyöttömyyden torjuntaan, missä yhteydessä todettiin, että myös vapaaehtoistoimintamahdollisuuksien lisääminen voisi olla avuksi.

• Sidosryhmien kuuleminen

Vuonna 2008 annetun suosituksen ja EU:n nuorisostrategian arviointiin sisältyi sidosryhmille tehtyjä kyselyjä ja julkinen kuuleminen vuonna 2016.¹⁶ Vapaaehtoistoiminnasta keskusteltiin kuuntelemisen teemavuonna ennen EU:n nuorisostrategian uudistamista. Solidaarisuustoimien esteitä koskevaan tutkimukseen¹⁷ sisältyi fokusryhmiä ja nuorisojärjestöille ja solidaarisuustoimien parissa eri puolilla Eurooppaa työskenteleville organisaatioille tehtyjä kyselytutkimuksia, jotka toteutettiin lokakuussa 2019 (vastauksia saatiin noin 700 kansalaisjärjestöltä). Julkinen kuuleminen järjestettiin keväällä 2021.¹⁸

• Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö

Rajatylittävien solidaarisuustoimien esteiden poistamista koskeva PPMI Groupin tutkimus¹⁹ tehtiin kesäkuun 2019 ja tammikuun 2020 välisenä aikana. Tutkimuksen suosituksia hyödynnettiin jäsenvaltioiden edustajista ja tärkeimmistä sidosryhmäorganisaatioista

¹⁵ [EU:n nuorisostrategian ja nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta annetun neuvoston suosituksen arviointi \(europa.eu\)](#) SWD (2017) 281.

¹⁶ [Nuorten vapaaehtoistyö – hankkeisiin osallistuminen muissa EU-maissa \(päivitys\) \(europa.eu\)](#).

¹⁷ Rajatylittävien solidaarisuustoimien esteiden poistamista koskeva tutkimus, PPMI Group yhteistyössä EPRD:n kanssa, 2020, <https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/1a7042cb-e678-11ea-ad25-01aa75ed71a1>

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12774-Youth-volunteering-working-on-projects-in-other-EU-countries-update-public-consultation_fi

¹⁹ Ks. alaviite 18.

koostuvassa asiantuntijaryhmässä²⁰. Asiantuntijaryhmä täydensi uudelleentarkastelun näyttöpohjaa esimerkeillä ja hallinnollisista käytännöistä saaduilla kokemuksilla sekä nuoriso- ja vapaaehtoisjärjestöiltä saadulla palautteella.²¹

- **Vaikutustenarviointi**

Vaikutustenarviointia ei tehty, koska ehdotetut toimet täydensivät jäsenvaltioiden aloitteita ja olivat vapaaehtoisia, sekä odotettavissa olevien vaikutusten laajuuden vuoksi.

- **Säätelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Ehdotetussa neuvoston suosituksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa²² tunnustetut periaatteet; perusoikeuskirjassa tunnustetaan, että yhteisvastuu on yksi EU:n perustana olevista yleismaailmallisista arvoista. Tässä ehdotuksessa otetaan erityisesti huomioon seuraavat säännökset:

- 8 artikla (oikeus henkilötietojen suojaan)
- 14 artikla (oikeus koulutukseen)
- 15 artikla (ammattillinen vapaus ja oikeus tehdä työtä)
- 21 artikla (syrjintäkielto)
- 26 artikla (vammaisten sopeutuminen yhteiskuntaan)
- 31 artikla (oikeudenmukaiset ja kohtuulliset työolot ja työehdot) ja
- 32 artikla (lapsityövoiman käytön kieltäminen ja nuorten suojeleminen työssä).

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Aloitteeseen ei tarvita lisävaroja EU:n budjetista.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Jäsenvaltioiden olisi täytäntöönpanon tukemiseksi sisällytettävä edistymisen EU:n nuorisostrategian mukaisiin säännöllisiin päivityksiin, erityisesti osana tulevia kansallisia toimintasuunnitelmia, jäljempänä 'FNAP-suunnitelmat'. Komissio ehdottaa, että se antaa kertomuksen neuvoston suosituksen käytöstä EU:n nuorisostrategian ja eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden täytäntöönpanoa koskevan työn yhteydessä edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä.

---

²⁰ ”Promoting the mobility of young volunteers and cross-border solidarity, a practical toolbox for actors and stakeholders in the field of youth and recommendations for policymakers”, Euroopan komission perustaman asiantuntijaryhmän laatima julkaisu nuorten vapaaehtoisten liikkuvuutta koskevan vuonna 2008 annetun neuvoston suosituksen uudelleentarkastelumenettelyn tueksi, 2021 (työn toteuttamisaika: syyskuu 2019 – syyskuu 2020).

²¹ Nuorten vapaaehtoisten liikkuvuutta ja rajatylittävää solidaarisuutta käsittelevän asiantuntijaryhmän laatima tausta-asiakirja komission tueksi nuorten vapaaehtoisten liikkuvuutta koskevan vuonna 2008 annetun neuvoston suosituksen uudelleentarkasteluun, Ecorys, helmikuu 2020.

²² Euroopan unionin perusoikeuskirja (EUVL C 326, 26.10.2012, s. 391).

- **Suosituksen ja komission yksiköiden valmisteluasiakirjan pääpiirteet**

Suosituksen luonnoksessa ehdotetaan suuntaviivoja ja toimia, joita jäsenvaltiot voivat toteuttaa helpottaakseen entisestään nuorten kansainvälistä vapaaehtoistoimintaa kaikkialla Euroopassa. Siinä esitetään Euroopan komission sitoumus jäsenvaltioiden tämän alan toimien täydentämiseksi ja tukemiseksi. Ehdotukseen liittyvässä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa esitetään useita todisteita, jotka tukevat ehdotettua suositusta.

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS**nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 165 artiklan 4 kohdan ja 166 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Puheenjohtaja Ursula von der Leyen ilmoitti 15 päivänä syyskuuta 2021 pitämässään unionin tilaa koskevassa puheessa²³, että Euroopan komissio aikoo ehdottaa, että vuonna 2022 vietetään Euroopan nuorison teemavuotta, koska nuoret ovat uhranneet paljon muiden hyväksi. Euroopan nuorison teemavuodella pyritään muun muassa edistämään EU:n, kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason julkisen politiikan mahdollisuuksia nuorten henkilökohtaisen, sosiaalisen ja ammatillisen kehityksen tukemiseksi vihreässä, digitaalisessa ja osallistavammassa maailmassa.
- (2) Kuten covid-19-pandemian vaikutuksesta nuoriin ja urheiluun annettussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa (2020/2864(RSP))²⁴ korostetaan, nuoret ovat olleet keskeisellä sijalla vastaamassa covid-19-pandemiasta johtuviin yhteisöjensä tarpeisiin sellaisten solidaarisuuteen perustuvien toimien avulla, jotka ulottuvat tiedotuskampanjoiden johtamisesta etulinjan toimintaan Euroopan solidaarisuusjoukkojen osana ja muihin vapaaehtoishankkeisiin.
- (3) Toimimalla vapaaehtoisina Euroopan solidaarisuusjoukoissa ja muissa ohjelmissa nuoret toteuttavat käytännössä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', johdanto-osan ja 2 artiklan periaatteita. Sopimuksen johdanto-osassa näet korostetaan allekirjoittajien halua syventää Euroopan kansojen välistä yhteisvastuullisuutta ja 2 artiklassa mainitaan yhteisvastuu yhtenä jäsenvaltioille yhteisistä arvoista.
- (4) Eurooppalaisesta vapaaehtoispalvelusta (1996–2018) ja Euroopan solidaarisuusjoukoista saadut kokemukset ovat olleet onnistuneita mutta osoittaneet myös, että kansainvälistä vapaaehtoistoimintaa on tehtävä vielä helpommaksi. Tässä yhteydessä neuvosto on kehottanut tarkastelemaan uudelleen nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa 20 päivänä marraskuuta 2008 annettua neuvoston suositusta, jäljempänä 'vuonna 2008 annettu neuvoston suositus', jotta voidaan

²³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/soteu_2021_address_fi_0.pdf

²⁴ [Hyväksytyt tekstit – covid-19-pandemian vaikutus nuoriin ja urheiluun – keskiviikko 10. helmikuuta 2021 \(europa.eu\)](#).

vahvistaa Euroopan nuoriso-ohjelmien mahdollisuuksia tavoittaa nuoria ja auttaa rakentamaan yhteisöä.²⁵ Tämä ilmaistaan erityisesti liitteessä 4, joka koskee EU:n nuorisostrategian 2019–2021 työsuunnitelmaa. Lisäksi EU:n nuorisostrategian täytäntöönpanosta 14 päivänä lokakuuta 2021 annetussa komission kertomuksessa²⁶ viitattiin vuonna 2008 annetun neuvoston suosituksen uudelleentarkasteluun.

- (5) Useimmat vuonna 2008 annetussa neuvoston suosituksessa esiin tuodut kysymykset ovat edelleen ratkaisevan tärkeitä, ja ne on sisällytetty myös tähän ehdotukseen. Vuonna 2008 annetun neuvoston suosituksen päivittäminen on tullut tarpeelliseksi, koska vuoden 2008 jälkeen on tapahtunut useita muutoksia. Yksi tärkeistä muutoksista on Euroopan solidaarisuusjoukkojen toiminnan käynnistäminen vuonna 2016 ja uusien kansallisten vapaaehtoistoimintaohjelmien, myös kansainvälisiä elementtejä sisältävien ohjelmien, perustaminen. Toisinaan näillä ohjelmilla tarjotaan nuorille hyvin samantyyppisiä mahdollisuuksia. Euroopan unionin nuorisostrategiassa 2019–2027²⁷ kehoitettiin jäsenvaltioita ja komissiota toimivaltansa puitteissa pyrkimään täydentävyyteen ja synergioihin EU:n rahoitusvälineiden sekä kansallisten, alueellisten ja paikallisten ohjelmien välillä.
- (6) EU:n nuorisostrategian ja vuonna 2008 annetun neuvoston suosituksen arvioinnissa²⁸ todettiin, että heikommista lähtökohdista tulevien henkilöiden osallistaminen oli vuonna 2015 kiireellisempi kysymys kuin vuonna 2008. Muita tunnistettuja tarpeita, joita ei käsitelty vuonna 2008 annetussa suosituksessa, olivat vapaaehtoishankkeiden laadunvarmistus, organisaatioiden valmiuksien kehittämismahdollisuudet ja suosituksen täytäntöönpanon parempi seuranta. Asiantuntijaryhmä esitti uusia toimintapoliittisia suosituksia²⁹, jotka kattoivat myös tietämyksen jakamisen ja verkostoitumisen, vapaaehtoistoiminnan saatavuuden, hallinnolliset esteet, tietoisuuden, tunnustamisen, digitaalisen vapaaehtoistoiminnan ja ympäristökontekstin ja jotka olivat pohjana ehdotetulle suositukselle.
- (7) Vuoden 2008 jälkeen on koettu kriisejä, jotka ovat vaikuttaneet haitallisesti esimerkiksi vapaaehtoistyöntekijöiden liikkumiseen maasta toiseen. Covid-19-pandemian myötä osallistujien terveyden ja turvallisuuden varmistaminen kaikkina aikoina on korostunut, kuin myös ennakoimattomien olosuhteiden mahdollisten vaikutusten hallinnointiin varautuminen. Lisäksi käsite ”kansainvälinen vapaaehtoistoiminta” on jo pitkään tarkoittanut käytännössä yksinomaan toimintaa, jossa vapaaehtoistyöntekijät liikkuvat fyysisesti valtiosta toiseen. Tekniikan kehityksen myötä ja covid-19-pandemian vaikutuksesta on kuitenkin syntynyt uusia vapaaehtoistoiminnan suuntauksia. Digitaalinen vapaaehtoistoiminta on osoittanut, että se voi täydentää ”tavanomaista” vapaaehtoistoimintaa, joka edellyttää fyysistä siirtymistä paikasta toiseen, tai kehittyä jopa kokonaan vaihtoheitoiseksi vapaaehtoistoiminnan muodoksi erityisesti nuorille, joilla ei ole mahdollisuuksia matkustaa fyysisesti. Vapaaehtoistoiminnan sukupolvien välinen ulottuvuus on myös

²⁵ EUVL C 456, 18.12.2018, s. 1–22.

²⁶ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12911-2021-INIT/fi/pdf>

²⁷ [https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&qid=1578414694481&from=EN)

[content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218\(01\)&qid=1578414694481&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&qid=1578414694481&from=EN)

²⁸ EU:n nuorisostrategian ja nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta annetun neuvoston suosituksen arviointi, 2017.

²⁹ ”Promoting the mobility of young volunteers and cross-border solidarity, a practical toolbox for actors and stakeholders in the field of youth and recommendations for policymakers”, Euroopan komission perustaman asiantuntijaryhmän laatima julkaisu nuorten vapaaehtoisten liikkuvuutta koskevan vuonna 2008 annetun neuvoston suosituksen uudelleentarkastelumenettelyn tueksi, 2021 (työn toteuttamisaika: syyskuu 2019 – syyskuu 2020).

osoittanut selvästi toiminnan merkityksen yhteiskuntamme väestöhaasteisiin vastaamisessa. Ympäristöön ja ilmastonmuutokseen liittyvät kysymykset ovat EU:n poliittisen asialistan kärjessä, ja ne on otettava huomioon toiminnassa, jossa osallistujat liikkuvat maasta toiseen.

- (8) Eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä annetussa tiedonannossa³⁰ korostettiin Euroopan solidaarisuusjoukkojen puitteissa maiden rajojen yli saatavien kokemusten osallistavuuden, laadukkuuden ja tunnustamisen merkitystä. Jotta vapaaehtoistoiminta hyödyttäisi niin yhteisöjä kuin nuoria vapaaehtoisia, tarjolla olevien mahdollisuuksien laadukkuus on taattava ja osallistujille on tarjottava asianmukaista tukea heidän vapaaehtoiskokemuksensa kaikissa vaiheissa
- (9) Yksi ensimmäisistä vaikeuksista, joita kansainvälisestä vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet nuoret kohtaavat, on vapaaehtoisten asemaa ja oikeuksia koskevan ymmärrettävän tiedon saaminen kansalliselta verkkosivustolta, jotta he voivat aloittaa kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan täysin tietoisina siitä, miten se vaikuttaa heidän sosiaaliturvaoikeuksiinsa vastaanottavassa jäsenvaltiossa ja jäsenvaltiossa, jossa he asuvat vakinaisesti.³¹ Tietoja, menettelyjä sekä neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluja saataville tarjoavan yhteisen digitaalisen palveluyälän perustamisesta 2 päivänä lokakuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1724 nojalla komission ja jäsenvaltioiden on jo tarjottava EU:n kansalaisille käyttäjätystävällistä tietoa verkossa oikeuksista, velvollisuuksista ja säännöistä, jotka on vahvistettu unionin ja kansallisessa lainsäädännössä vapaaehtoistoiminnan alalla toisessa jäsenvaltiossa.³²
- (10) Monia kansainväliseen liikkuvuuteen liittyviä kysymyksiä ei voida ratkaista pelkästään kansallisella tasolla, koska toimintaan osallistuvat sekä lähettävä että vastaanottava jäsenvaltio. Toiminnan reunaehdot, jotka liittyvät esimerkiksi sosiaaliturvaan, voivat vaihdella jäsenvaltioittain ja muodostaa merkittäviä esteitä liikkumiselle maiden rajojen yli. Jo vuonna 2008 annettu neuvoston suositus sisälsi kehotuksen ”asiaa koskevien sosiaaliturvasäännösten” tarkastelemisesta ”asiaankuuluvilla EU:n olemassa olevilla foorumeilla EU:n ja jäsenvaltioiden lainsäädännön tarjoamien mahdollisuuksien täysimääräiseksi hyödyntämiseksi”.
- (11) Kotouttamista ja osallisuutta koskevaa toimintasuunnitelmaa 2021–2027 koskevassa komission tiedonannossa³³ Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle tunnustetaan vapaaehtoistyön rooli kotouttamisessa ja sellaisten henkilöiden osallistamisessa, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia. Monille heistä vapaaehtoistoiminta voi olla helpoimmin saatavilla oleva vaihtoehto osallistua rajatylittävään liikkuvuuteen. Kolmansien maiden kansalaiset voivat kohdata hallinnollisia ja käytännön esteitä rajatylittävän vapaaehtoistoiminnan yhteydessä, jos heidän on haettava pitkäaikaista viisumia tai oleskelulupaa toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvaa vapaaehtoispalvelua varten.

³⁰ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä, COM(2020) 625 final, saatavilla osoitteessa [EUR-Lex – 52020DC0625 – FI – EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

³¹ On syytä muistaa, että sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 883/2004 säädetään sosiaaliturvaoikeuksien, myös sairausetuusten, yhteensovittamisesta rajat ylittävissä tilanteissa ja että asetusta sovelletaan vapaaehtoisin, jotka muuttavat jäsenvaltiosta toiseen.

³² EUVL L 295, 21.11.2018, s. 32, liitteessä I oleva E jakso. Toteutetaan Sinun Eurooppasi -portaalin avulla: [Sinun Eurooppasi \(europa.eu\)](#).

³³ COM(2020) 758 final.

- (12) Vapaaehtoiset saavat vapaaehtoiskokemuksesta oppimistuloksia, jotka parantavat heidän työllistettävyyttään. Vapaaehtoistoiminnasta saatavien oppimistulosten tunnistamiseen, dokumentointiin ja validointiin on olemassa puitteet kansallisella ja EU:n tasolla (eli Youthpass³⁴ ja Europass³⁵). Epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista 20 päivänä joulukuuta 2012 annetussa neuvoston suosituksessa³⁶ kehoitettiin työnantajia, nuorisjärjestöjä ja kansalaisjärjestöjä edistämään ja helpottamaan työssä tai vapaaehtoistoiminnassa hankittujen oppimistulosten tunnistamista ja dokumentointia. Vuonna 2012 annetun neuvoston suosituksen arvioinnissa³⁷ yksilöitiin aloja, joilla tarvitaan lisätoimia, jotta voidaan saavuttaa vuonna 2012 annetun neuvoston suosituksen tavoitteet, tarjota ihmisille enemmän ja parempia validointimahdollisuuksia, antaa heille mahdollisuus jatkokoulutukseen ja hyödyntää heidän taitojaan asianmukaisesti eurooppalaisessa yhteiskunnassa ja työmarkkinoilla. Europassia koskevassa 18 päivänä huhtikuuta 2018 annetussa päätöksessä vapaaehtoiset määritellään yhdeksi Europassin kohderyhmäksi.
- (13) Vuoden 2008 jälkeen tapahtunut kehitys, osoitukset kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan esteistä ja nuorten vapaaehtoisten liikkuvuuden edistämistä käsittelevän asiantuntijaryhmän toimintasuositukset ovat syitä, joiden perusteella kehoitetaan antamaan uusi vapaaehtoistointia koskeva neuvoston suositus, jonka tarkoituksena on helpottaa nuorten kansainvälistä vapaaehtoistointia ja parantaa sen laadukkuutta sekä kannustaa keskinäiseen oppimiseen, verkostoitumiseen ja synergioihin jäsenvaltioiden vapaaehtoisohjelmien ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen välillä.
- (14) Tässä suosituksessa otetaan kaikilta osin huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet.

TOTEAA SEURAAVAA:

1. Tässä suosituksessa käytetään samaa ”vapaaehtoistoiminnan” määritelmää kuin Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta 20 päivänä toukokuuta 2021 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/888 eli kyse on enintään 12 kuukautta kestävästä solidaarisuustoimesta, joka toteutetaan palkattomana³⁸ vapaaehtoistointana, jolla edistetään yhteistä hyvää. Jos jäsenvaltioissa olemassa olevissa kansainvälisissä ohjelmissa säädetään solidaarisuustoimista, joiden kesto on yli 12 kuukautta ja jotka muutoin vastaavat vapaaehtoistoiminnan määritelmää, kyseisiä toimia on pidettävä tässä suosituksessa tarkoitettuna vapaaehtoistointana ja ne on näin ollen sisällytettävä suosituksen soveltamisalaan.

---

³⁴ Youthpass on kaikkien Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen osallistujien tärkein tunnustamis- ja validointiväline, joka kuvastaa oppimisprosessia ja dokumentoi osallistujien oppimistulokset Youthpass-todistukseen.

³⁵ Yhteisistä puitteista parempien palvelujen tarjoamiseksi taitojen ja tutkintojen alalla (Europass) ja päätöksen N:o 2241/2004/EY kumoamisesta 18 päivänä huhtikuuta 2018 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä (EU) 2018/646 (EUVL L 112, 2.5.2018, s. 42–50) vahvistetaan eurooppalaiset puitteet, joilla tuetaan virallisessa, epävirallisessa ja arkioppimisessa hankittujen taitojen ja tutkintojen avoimuutta ja ymmärtämistä, myös käytännön kokemusten, liikkuvuuden ja vapaaehtoistyön avulla.

³⁶ EUVL C 398, 22.12.2012, s. 1–5.

³⁷ [EU:n nuorisostrategian ja nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta annetun neuvoston suosituksen arviointi \(europa.eu\)](#), maaliskuu 2016.

³⁸ Vapaaehtoisille ei makseta palkkaa heidän käyttämästään ajasta, mutta yleensä matka-, ruoka- tai majoituskulut ja/tai muut pienet henkilökohtaiset kulut voidaan korvata.

2. Tämän suosituksen mukainen nuorten vapaaehtoistoiminta käsittää yhdessä jäsenvaltiossa asuvien EU:n kansalaisten tai kolmansien maiden kansalaisten vapaaehtoistoiminnan kaikkialla EU:ssa heidän muuttaessaan toiseen jäsenvaltioon vapaaehtoistoimintaa varten Euroopan solidaarisuusjoukkojen tai minkä tahansa jäsenvaltioiden kansallisen rajatylittävän vapaaehtoisohjelman puitteissa. Jäsenvaltioiden ja komission tämän suosituksen johdosta toteuttamissa toimissa olisi mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon myös vapaaehtoistoiminta jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välillä. Vapaaehtoistoiminnalla ei saisi olla kielteistä vaikutusta mahdolliseen tai olemassa olevaan palkkatyöhön, eikä sitä saisi pitää palkkatyön korvikkeena. Ilmaisut ”nuoriso” ja ”nuoret” kattavat 18–30-vuotiaiden ikäryhmän.
3. Nuorilla, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, tarkoitetaan nuoria henkilöitä, joiden on hankalaa hyödyntää tehokkaasti mahdollisuuksia taloudellisista, sosiaalisista, kulttuuriin liittyvistä, maantieteellisistä tai terveyteen liittyvistä syistä, maahanmuuttajataustansa vuoksi tai esimerkiksi vammaan tai oppimisvaikeuksiin liittyvistä syistä taikka muista syistä, mukaan lukien syyt, jotka voivat johtaa Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklassa tarkoitettuun syrjintään.³⁹

SUOSITTAA, ETTÄ JÄSENVALTIOT

Edistävät edelleen kansainvälistä vapaaehtoistyötä Euroopassa ja sen ulkopuolella ottaen asianmukaisesti huomioon vapaaehtoistoiminnan kansalliset puitteet ja sitä koskevan lainsäädännön, jäsenvaltioiden yleiset kansalliset prioriteetit ja olemassa olevat paikalliset mahdollisuudet sekä julkisia menoja koskevat kansalliset järjestelmät.

Helpottavat tätä varten seuraavien toimintalinjojen kehittämistä:

1. On harkittava toimenpiteitä, joilla edistetään riittävän ja selkeän lainsäädäntö- ja täytäntöönpanokehyksen kehittämistä kansainväliseen vapaaehtoistoimintaan osallistuvien terveyttä ja turvallisuutta varten
  - (a) varmistamalla, että vapaaehtoistoiminnan toteuttamiseen osallistuvilla järjestäjillä on käytössään selkeät ja luotettavat menettelyt vapaaehtoisten hoitamiseksi ja avustamiseksi kriisitilanteissa, hätätilanteissa ja muissa ennakoimattomissa olosuhteissa;
  - (b) varmistamalla, että kaikki vapaaehtoiset voivat hyötyä riittävästä ja jatkuvasta sosiaaliturvasta (muun muassa kehittämällä vakuutusvaihtoehtoja tietyille vapaaehtoisten ryhmille, kuten vammaisille nuorille, tiiviissä yhteistyössä vakuutuslaitosten kanssa);
  - (c) tarkastelemalla muita asiaankuuluvia sosiaalisen suojelun säännöksiä asianmukaisilla olemassa olevilla EU:n foorumeilla, jotta EU:n ja kansallisen lainsäädännön tarjoamia mahdollisuuksia voidaan hyödyntää täysimääräisesti.
2. On annettava tietoa ja lisättävä tietoisuutta vapaaehtoisten oikeuksista edellä esitetyn kehyksen mukaisesti, erityisesti
  - (a) tarjoamalla vapaaehtoisille käytännöllistä ja kattavaa tietoa vapaaehtoistoimintaa koskevista kansallisista oikeudellisista ja hallinnollisista säännöistä ja toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvan vapaaehtoistoiminnan

³⁹ Ks. sama määritelmä asetuksen (EU) 2021/888 2 artiklan 4 kohdassa.

vaikutuksista vapaaehtoisen nykyisiin ja tuleviin sosiaaliturvaoikeuksiin⁴⁰ (sekä saapuvien että lähtevien EU:n vapaaehtoisten osalta) erityisellä kansallisella verkkosivustolla, joka on saavutettava vammaisille henkilöille;

- (b) kannustamalla nykyisten kansallisten rajatylittävien vapaaehtoisohjelmien järjestäjiä tutustumaan asiaankuuluviin kansallisiin ja eurooppalaisiin verkkosivustoihin⁴¹, joilla vapaaehtoisille tiedotetaan heidän oikeuksistaan, velvollisuuksistaan ja sovellettavista säännöistä, jotka koskevat vapaaehtoistoimintaa toisessa jäsenvaltiossa.
3. On parannettava vapaaehtoistoimintamahdollisuuksien laadukkuutta tukemalla kansallisten ohjelmien mukaisen vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä näiden pyrkiessä kehittämään valmiuksiaan. Tämä voidaan saavuttaa erityisesti seuraavin keinoin:
- (a) kannustetaan toiminnan järjestäjiä sekä lähettävissä että vastaanottavissa jäsenvaltioissa tekemään yhteistyötä muun muassa antamalla riittävästi tietoa vapaaehtoistoiminnasta, sen järjestäjistä sekä vapaaehtoistoimintaan osallistuvasta henkilöstä, jotta molemmat osapuolet voivat tehdä asianmukaisen tiedon pohjalta päätöksen toiminnan kestävyydestä ja täyttää mahdolliset lakisääteiset vaatimukset;
  - (b) kannustetaan vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä, myös niitä, jotka järjestävät vapaaehtoistoimintaa kaupalliselta pohjalta⁴², panostamaan laatuun muun muassa siten, että vapaaehtoistoiminnan järjestäminen perustuu analyysiin, joka tukee havaittavissa olevia tarpeita ja jolla saavutetaan hyödyllisiä tuloksia paikallisyhteisöissä;
  - (c) kannustetaan kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä kiinnittämään riittävästi huomiota vapaaehtoistoiminnan oppimisulottuvuuteen, mukaan lukien kieltenoppimiseen kansainvälisessä vapaaehtoistoiminnassa;
  - (d) tuetaan vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä käyttämällä olemassa olevia kansallisia tai EU:n kehyksiä (esim. Youthpass ja Europass) järjestelmällisemmin ja yleisemmin vapaaehtoistoiminnan oppimistulosten tunnistamisen, dokumentoinnin ja validoinnin tukemiseksi;
  - (e) tunnustetaan nuorisotyö yhdeksi tärkeimmistä välineistä vapaaehtoistoiminnan laadun kehittämisessä EU:ssa ja myötävaikutetaan tällä tavoin eurooppalaisen nuorisotyön toimintaohjelman⁴³ täytäntöönpanoon;
  - (f) tuetaan nuorisotyöntekijöiden koulutusta ja tunnustetaan heidän keskeinen roolinsa nuorten vapaaehtoisten tukemisessa ja ohjaamisessa korkealaatuisen vapaaehtoistyökokemuksen saamiseksi;
  - (g) kannustetaan kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä hakemaan Euroopan solidaarisuusjoukkojen laatumerkkiä;

⁴⁰ Mukaan lukien tiedot eurooppalaisen sairaanhoitokortin hakumenettelyistä ja yksityiskohtaiset tiedot siitä, mitä kansalliset terveydenhuoltojärjestelmät kattavat ja mitä ne eivät kata.

⁴¹ Asetuksen (EU) 2018/1724 (EUVL L 295) mukainen monikielinen Sinun Eurooppasi -portaali; Euroopan nuorisoportaalin ”Youth Wiki” -osio; Europa-portaalin tiedot, esim. eurooppalaisesta sairaanhoitokortista: [Kortin hakeminen – Työllisyys, sosiaaliasiat ja osallisuus – Euroopan komissio \(europa.eu\)](#).

⁴² Vapaaehtoistoiminnan ja loman yhdistäminen siten, että ihmisten osallistuminen solidaarisuustoimiin on erottamaton osa matkailukokemusta, josta he maksavat.

⁴³ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma puitteista eurooppalaisen nuorisotyön toimintaohjelman perustamiselle (2020/C 415/01).

- (h) kehitetään ja edistetään vapaaehtoistoiminnan yleisiä laatustandardeja hyödyntäen samalla asetukseen (EU) 2021/888⁴⁴ sisältyvää kattavaa laatu-, tuki-, osallisuus- ja sertifiointitoimenpiteiden järjestelmää mahdollisuuksien mukaan kansallisissa yhteyksissä;
- (i) toteutetaan toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että vapaaehtoistoiminnalla ei korvata työpaikkoja.
4. On varmistettava, että kansainväliseen vapaaehtoistoimintaan osallistuminen on realistinen mahdollisuus kaikille nuorille, myös niille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, muun muassa
- (a) tukemalla sellaisten kansallisten kanavien ja alueellisten ja paikallisten rakenteiden perustamista ja/tai toimintaa, joissa tarjotaan tietoa ja opastusta nykyisistä vapaaehtoistointamahdollisuuksista, jotka ovat vammaisten henkilöiden, mahdollisten nuorten vapaaehtoisten, myös nuorten, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen / solidaarisuusjärjestöjen ja muiden alan sidosryhmien saatavilla olevissa muodoissa. Näihin rakenteisiin voi kuulua muun muassa alumniverkostoja ja paikallisia nuorisotyöntekijöitä, jotka kannustavat ja tukevat mahdollisia vapaaehtoisia ja jotka voivat tarvittaessa toimia yhteistyössä Euroopan solidaarisuusjoukkojen täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten toimistojen kanssa;
- (b) helpottamalla sellaisten nuorten päästyä kansainväliseen vapaaehtoistoimintaan, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, edistämällä asiaankuuluvien organisaatioiden ja verkostojen⁴⁵ kohdennettua tiedotusta, myös lisäämällä tietoisuutta kulttuurienvälisen taitojen ja kieltenoppimisen merkityksestä ponnahduslautana kansainväliselle liikkuvuudelle;
- (c) kannustamalla vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä edistämään erityisesti muita heikommassa asemassa olevien nuorten sosiaalista osallisuutta muun muassa varmistamalla kohtuullisen ja asianmukaisen majoituksen saatavuus sekä esteettömyys vammaisille henkilöille;
- (d) tukemalla asiaankuuluvia organisaatioita ja verkostoja sellaisen lyhytaikaisen, osa-aikaisen ja paikallisen vapaaehtoistoiminnan edistämiseksi, joka voisi toimia ensimmäisenä askeleena kohti kansainväliseen toimintaan osallistumista, ja tarjoamalla kohdennettua lisätukea sellaisten vapaaehtoistointamahdollisuuksien kehittämiseen, jotka palvelevat nuoria, jotka eivät voi fyysisesti liikkua maiden välillä eri syistä, erityisesti tarjoamalla digitaalisia tai monimuotoisia vapaaehtoistointamahdollisuuksia;
- (e) tukemalla vapaaehtoistoiminnan järjestäjiä, jotta he voivat kehittää hankkeissaan⁴⁶ nuorten, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia,

⁴⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/888, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta ja asetusten (EU) 2018/1475 ja (EU) N:o 375/2014 kumoamisesta (EUVL L 202, 8.6.2021, s. 32).

⁴⁵ Ks. Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen osallisuutta ja moninaisuutta koskevan strategian ohjeet tämän toteuttamiseksi: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_fi

⁴⁶ Vuosina 2020–2021 hyväksytyjen EU:n tasa-arvostrategioiden ja tiettyihin syrjittyihin ja muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin kohdistuvien osallisuutta edistävien toimintapoliittisten kehysten mukaisesti: EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma 2020–2025 (COM(2020) 565 final,

osallistamista koskevia näkökohtia, muun muassa ohjaamalla nuoret sosiaalisen osallisuuden edistämisestä vastaavien yksiköiden asiantuntijoille, jotka voisivat tukea ja kouluttaa heitä;

- (f) tarjoamalla kohdennettua tukea vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen ja edistämällä erityisesti heikommassa asemassa tai syrjintävaarassa olevien ryhmien osallisuutta, tasa-arvoa ja vaikutusmahdollisuuksia sekä kannustamalla näistä yhteisöistä tulevia nuoria vapaaehtoisia osallistumaan vapaaehtoistomintaan ja toimimaan roolimalleina omassa yhteisössään;
- (g) hyödyntämällä entistä tehokkaammin jo olemassa olevia kansainvälisiä välineitä, joilla voidaan helpottaa nuorten liikkuvuutta, kuten osallistujille tarkoitettuja kortteja, ja kannustamalla niiden käyttöön kaikessa kansainvälisessä vapaaehtoistominnassa;⁴⁷
- (h) ratkaisemalla mahdollisuuksien mukaan ja kolmansien maiden kansalaisten maahantuloa ja oleskelua koskevan Schengenin säännösten ja unionin lainsäädännön soveltamista rajoittamatta hallinnollisia ja käytännön kysymyksiä, joista aiheutuu vaikeuksia kolmansien maiden kansalaisten pitkäaikaisten viisumien ja/tai oleskelulupien saamiselle vapaaehtoispalvelua varten.

5. On lisättävä tietoisuutta kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan hyödyistä tiedotus- ja ohjaustoimien avulla. On kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että nuoret, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, tavoitetaan tasapuolisesti. Tähän sisältyy sen edistäminen, että

- (a) vapaaehtoistominnalla tarjotaan nuorille konkreettinen keino osallistua yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseen;
- (b) vapaaehtoiskokemus edistää nuorten henkilökohtaista, koulutuksellista, sosiaalista, kansalaisuuteen liittyvää ja ammatillista kehitystä ja auttaa heitä kehittämään taitoja ja osaamista, joita työmarkkinoilla tarvitaan ja arvostetaan;
- (c) on olemassa puitteet, joilla tuetaan vapaaehtoistoiminnan oppimistulosten tunnistamista, dokumentointia ja validointia (mukaan lukien Youthpass ja Europass) erityisesti toimilla, joihin osallistuu koulutus-, työllisyys-, sosiaalipalvelu- ja nuorisualan kansallisia sidosryhmiä.

6. On tuettava ja edistettävä vapaaehtoistomintaan liittyvien yhteisöjärjestöjen kehittämistoimia. Tähän kuuluvat seuraavat toimet:

- (a) olemassa olevien kansallisten järjestelmien puitteissa toimivien vapaaehtoisten verkostojen toiminnan edistäminen, erityisesti sellaisten verkostojen toiminnan edistäminen, joilla on pitkän aikavälin visio eli jotka eivät liity yksittäisiin hankkeisiin tai joita tällaisten kesto ei rajoita;
- (b) nykyisten vapaaehtoistomintaan liittyvien eurooppalaisten verkostojen, erityisesti Euroopan solidaarisuusverkoston ja EuroPeers-verkoston,

---

18.9.2020), romanien tasa-arvoa, osallisuutta ja osallistumista koskeva EU:n strategiakehys (COM(2020) 620 final, 9.10.2020), hlbtq-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia (COM(2020) 698 final, 12.11.2020), kotouttamista ja osallisuutta koskeva toimintasuunnitelma (COM(2020) 758 final, 24.11.2020), vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia (COM(2021) 101 final, 3.3.2021).

⁴⁷

Tätä hyvää käytäntöä sovellettiin jo aiemmassa eurooppalaisessa vapaaehtoispalvelussa, ja nykyään Euroopan solidaarisuusjoukot tarjoavat jokaiselle vapaaehtoiselle eurooppalaisen nuorisokortin ilmaiseksi.

edistäminen sekä sellaisten muiden resurssien ja alustojen tukeminen, jotka ovat käytettävissä Euroopan solidaarisuusjoukkojen portaalien kautta Euroopan nuorisoportaalissa;

- (c) entisten vapaaehtoisten kannustaminen jakamaan kokemuksiaan nuorisoverkoston, oppilaitosten ja työpajojen kautta esimerkiksi lähettiläinä tai verkoston jäseninä sekä kouluttamaan nykyisiä tai tulevia vapaaehtoisia;
- (d) vapaaehtoistoiminnan järjestäjien kannustaminen tukemaan vapaaehtoisten kotoutumista vastaanottavaan yhteisöön vapaaehtoistoiminnan aikana ja jatkamaan vapaaehtoistoimintaa kotiinpaluun jälkeen kiinnittäen erityistä huomiota apuun, jota tarjotaan nuorille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia.

7. On tutkittava vapaaehtoistyön uusia suuntauksia ja vaihtoehtoisia ulottuvuuksia ja muotoja muun muassa seuraavin keinoin:

- (a) digitaalista vapaaehtoistyötä koskevien muotojen edistäminen, testaaminen ja niistä näytön kerääminen, myös kansainvälisissä yhteyksissä fyysistä liikkuvuutta täydentävänä tai itsenäisenä vapaaehtoistoiminnan muotona. Tämä voi olla erityisen tärkeää, kun pyritään helpottamaan sellaisten nuorten vapaaehtoistoimintaan pääsyä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia;
- (b) sukupolvien välisen vapaaehtoistoiminnan arvon tunnustaminen ja tällaisen toiminnan edistäminen arvokkaana panoksena ikääntyvän yhteiskunnan haasteisiin sekä keinona saada nuoret mukaan sukupolvien väliseen vuoropuheluun, helpottaa sukupolvien välistä tietämyksen siirtoa ja parantaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

8. On luotava synergioita, täydentävyyttä ja jatkuvuutta Euroopan tasolla ja (eri tasoilla) jäsenvaltioissa käytössä olevien vapaaehtoistoiminnan ohjelmien ja aloitteiden välille. Tähän kuuluvat esimerkiksi seuraavat:

- (a) tietojen vaihtaminen jäsenvaltioiden kesken nykyisistä vapaaehtoishankkeista, mukaan lukien mahdollisista kansallisista yhteiskuntapalvelujärjestelmistä, ja tällaisten tietojen toimittaminen Euroopan komissiolle, jotta tiedot voidaan julkaista helpommin Euroopan nuorisoportaalissa ja Youth Wiki -verkostossa ja jotta voidaan kehittää parhaita käytäntöjä;
- (b) sellaisten toimenpiteiden harkitseminen, joilla edistettäisiin ja tuettaisiin parhaiden käytäntöjen siirtämistä muista vapaaehtoishankkeista.

9. On tuettava vapaaehtoistoimintaa, jolla on merkittävä vaikutus ilmastoon ja ympäristöön liittyviin haasteisiin vastaamisessa, seuraavin keinoin:

- (a) kannustetaan vihreiden käytäntöjen sisällyttämistä kaikkiin vapaaehtoishankkeisiin ja -toimiin ja edistetään ympäristön kannalta kestävää ja vastuullista käyttäytymistä osallistujien ja osallistajaorganisaatioiden parissa;
- (b) edistetään vapaaehtoistoiminnan ympäristöjalanjäljen pienentämistä esimerkiksi vähentämällä jätteitä, kierrättämällä ja käyttämällä kestäviä liikennemuotoja;
- (c) edistetään sellaisen vapaaehtoistoiminnan kehittämistä, jossa käsitellään ympäristönsuojelua, kestävyyttä, ilmastotavoitteita sekä katastrofien ehkäisyä ja niistä toipumista.

10. Tiedot edistymisestä tämän suosituksen noudattamisessa on sisällytettävä EU:n nuorisostrategian puitteissa tehtäviin säännöllisiin päivityksiin, erityisesti osana tulevien kansallisten toimien suunnitelmia.

KEHOTTA A KOMISSIOTA

1. Tukemaan jäsenvaltioita tämän suosituksen noudattamisessa EU:n nuorisostrategian ja EU:n nuoriso-ohjelmien, erityisesti Euroopan solidaarisuusjoukkojen, yhteistyömekanismien ja -välineiden avulla.
2. Tekemään vastavuoroisesta oppimisesta ja tiedonvaihdesta helpompaa jäsenvaltioiden ja kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä eri tasoilla esimerkiksi vertaisoppimisen, vertaisneuvonnan, asiantuntijaryhmien, verkostoitumisen ja muiden yhteistyörakenteiden avulla, myös painottaen EU:n ja kansallisen tason järjestelmien, mukaan lukien mahdollisten kansallisten yhteiskuntapalvelujärjestelmien, välistä synergiaa ja täydentävyyttä. Hyödyntämään tätä varten olemassa olevia foorumeita, kuten Youth Wiki -verkostoa ja Euroopan nuorisoportaalia, joissa resursseja ja tietämystä voidaan jakaa jäsenvaltioiden ja kansalaisjärjestöjen kesken eri tasoilla.
3. Tutkimaan vapaaehtoistyön uusia suuntauksia ja muotoja keräämällä näyttöä, kehittämällä parhaita käytäntöjä ja laatimalla ohjeita ja käsikirjoja erityisesti digitaalisen tai monimuotoisen vapaaehtoistoiminnan ja sukupolvien välisen vapaaehtoistoiminnan osalta.
4. Edistämään ja tiedottamaan nuorten vapaaehtoistoiminnan eurooppalaisista mahdollisuuksista myös henkilöille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, Euroopan nuorisoportaaliin, jossa voi rekisteröityä Euroopan solidaarisuusjoukkojen solidaarisuustoimiin. Lisäämään Euroopan nuorisoportaaliin asiaankuuluville kansallisille verkkosivustoille johtavat linkit⁴⁸ yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.
5. Helpottamaan vammaisten nuorten kansainvälistä vapaaehtoistoimintaa ehdottamalla vuoden 2023 loppuun mennessä eurooppalaista vammaiskorttia, jotta se voitaisiin tunnustaa kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Hyödyntämään ehdotuksessa kokemuksia, joita on saatu kahdeksassa jäsenvaltiossa meneillään olevasta EU:n vammaiskorttia koskevasta pilottihankkeesta⁴⁹, sekä vammaisten henkilöiden eurooppalaista pysäköintilupaa.
6. Kehittämään edelleen, edistämään ja tukemaan sellaisten olemassa olevien EU:n välineiden käyttöä, joilla tuetaan epävirallisen ja arkioppimisen tulosten validointia, erityisesti Youthpass-todistusta ja Europass-alustaa, myös eurooppalaisten digitaalisten opintotodistusten avulla.
7. Tukemaan tutkimusta ja tiedonkeruuta vapaaehtois- ja solidaarisuustoimien pitkän aikavälin vaikutuksista yksilöille ja organisaatioille sekä yhteiskuntaan, mukaan lukien covid-19-pandemiasta saadut kokemukset ja näkemykset vapaaehtoissektorista ja sen valmiudesta vastaaviin kriiseihin, tutkimusten, selvitysten, tilastojen ja data-analyysien avulla.

⁴⁸ Tämän suosituksen 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettut tiedot sekä tiedot kansallisista vapaaehtoishjelmissä.

⁴⁹ [EU:n vammaiskortti – Työllisyys-, sosiaaliasiat ja osallisuus – Euroopan komissio \(europa.eu\)](#).

8. Käyttämään FNAP-suunnitelmia tietojen keräämiseksi jäsenvaltioiden edistymisestä tämän suosituksen noudattamisessa.
9. Antamaan kertomuksen tämän neuvoston suosituksen käytöstä EU:n nuorisostrategian ja eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden täytäntöönpanoa koskevan työn yhteydessä edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä.

Tällä suosituksella korvataan nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa 20 päivänä marraskuuta 2008 annettu neuvoston suositus.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*